

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκρίνει την εξωτερική στρατηγική της ΕΕ σχετικά με τα δεδομένα από τις καταστάσεις επιβατών

Την 28^η Σεπτεμβρίου 2010 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, στο πλαίσιο της εξωτερικής στρατηγικής της ΕΕ σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων από τις καταστάσεις επιβατών (Passenger Name Record - PNR) με τρίτες χώρες, δέσμη προτάσεων με συστάσεις για την έκδοση διαπραγματευτικών Οδηγιών, ενόψει και της σύναψης νέων συμφωνιών για τα δεδομένα PNR με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, την Αυστραλία και τον Καναδά. Στο παραπάνω πλαίσιο, λήφθηκε ιδιαίτερα υπόψη η προστασία των προσωπικών δεδομένων των επιβατών.

Η Cecilia Malmström, αρμόδια για τις Εσωτερικές Υποθέσεις Επίτροπος της ΕΕ, δήλωσε σχετικά τα εξής: «Στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτής, καθορίζουμε τις γενικές αρχές στις οποίες πρέπει να βασίζονται όλες οι συμφωνίες με τρίτες χώρες σχετικά με τα δεδομένα PNR. Τα δεδομένα PNR έχουν αποδειχθεί ένα σημαντικό εργαλείο για την καταπολέμηση των σοβαρών μορφών διεθνικού εγκλήματος και της τρομοκρατίας, συγχρόνως όμως θέτουν σοβαρά ζητήματα σε σχέση με την προστασία των προσωπικών δεδομένων».

Τα «δεδομένα PNR» είναι πληροφορίες που παρέχονται από τους επιβάτες και συλλέγονται από τους αερομεταφορείς προκειμένου οι τελευταίοι να προβούν σε κρατήσεις πτήσεων και στις διαδικασίες του check-in. Τα στοιχεία αυτά αποθηκεύονται στις βάσεις δεδομένων κρατήσεων και αναχωρήσεων που τηρούν οι αεροπορικές εταιρίες. Τα PNR επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές και τους αερομεταφορείς (από τον ταξιδιωτικό πράκτορα και το αυτόματο σύστημα κρατήσεων CRS έως τον μεταφορέα και τους αρμόδιους υπαλλήλους των αεροδρομίων) να αναγνωρίζουν τον κάθε επιβάτη και να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν το ταξίδι του: πτήση αναχώρησης,

επιστροφής, τυχόν συνδεδεμένη πτήση κ.λπ. Επί σχεδόν 60 χρόνια τα δεδομένα αυτά καταγράφονταν χειρόγραφα από τα τελωνεία και τις αρμόδιες αρχές σε ολόκληρο τον κόσμο. Σήμερα, η σύγχρονη τεχνολογία επιτρέπει τόσο την ηλεκτρονική καταγραφή όσο και την ανταλλαγή των δεδομένων αυτών.

Με βασικό σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των άλλων μορφών διεθνικού εγκλήματος, όλο και περισσότερες χώρες χρησιμοποιούν τα δεδομένα που καταχωρούνται στις καταστάσεις επιβατών. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να κάνουν χρήση των πληροφοριών αυτών με στόχο την διερεύνηση αξιόπινων πράξεων που έχουν τελεστεί κατά το παρελθόν, την αποτροπή τέλεσής τους στο μέλλον, καθώς και να προβαίνουν σε αναλύσεις κινδύνου. Πιο συγκεκριμένα, η επεξεργασία των δεδομένων μπορεί να συμβάλει στην εκτίμηση της επικινδυνότητας των επιβατών και στην αναγνώριση κάποιων που πιθανόν να ενδιαφέρουν τις αρχές, την συλλογή στοιχείων που αφορούν διευθύνσεις, πιστωτικές κάρτες και άλλων στοιχείων ταυτοποίησης, την διασταύρωση των δεδομένων για τον εντοπισμό τυχόν συνεργών σε εγκληματικές ή τρομοκρατικές ενέργειες κ.λ.π.

Μέχρι σήμερα, η ανταλλαγή δεδομένων από τις καταστάσεις επιβατών, πολιτών της ΕΕ, με τρίτες χώρες πραγματοποιούνταν βάσει διαφορετικών ρυθμίσεων, ανάλογα με το περιεχόμενο των αντίστοιχων συμφωνιών, στις οποίες είχε προβεί η ΕΕ με την εκάστοτε χώρα. Είναι αυτονόητο ότι, όσες περισσότερες χώρες αναζητούν τα δεδομένα αυτά, τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος τα διάφορα συστήματα να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια δικαίου, την προστασία των προσωπικών δεδομένων των επιβατών και την οικονομική επιβάρυνση των αεροπορικών εταιριών.

Στις 16 Ιανουαρίου 2003 η Επιτροπή εξέδωσε μία Ανακοίνωση για την ανταλλαγή δεδομένων από τις καταστάσεις επιβατών, η οποία είχε ως στόχο να καθορίσει τους παράγοντες για μία παγκόσμια προσέγγιση της ΕΕ στον τομέα αυτόν. Η Ανακοίνωση στόχευε στην δημιουργία ενός νομικού πλαισίου για την ανταλλαγή των PNR με το Υπουργείο Εθνικής Ασφάλειας των ΗΠΑ και την υιοθέτηση μιας ανάλογης εσωτερικής πολιτικής. Περιείχε επίσης κατευθύνσεις για την ανάπτυξη ενός συστήματος ανταλλαγής δεδομένων από τους αερομεταφορείς και μιας διεθνούς πρωτοβουλίας για το θέμα αυτό από το Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO). Τα προβλεπόμενα από την Ανακοίνωση αυτή εφαρμόστηκαν σε μεγάλη έκταση, όπως φαίνεται από τα παρακάτω:

Η ΕΕ υπέγραψε μία συμφωνία με το Υπουργείο Εθνικής Ασφάλειας των ΗΠΑ για την ανταλλαγή δεδομένων PNR για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του σοβαρού διεθνικού εγκλήματος, η οποία διασφαλίζει την ανταλλαγή PNR ενώ ταυτόχρονα προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα. Περαιτέρω, η Επιτροπή επεξεργάστηκε μία πρόταση για μία Απόφαση Πλαίσιο αναφορικά με την χρήση των δεδομένων PNR, προκειμένου αυτή να λάβει τη μορφή κανόνα δικαίου. Σύμφωνα με αυτήν (Πρόταση απόφασης – πλαίσιο του Συμβουλίου της 6ης Νοεμβρίου 2007): «Όταν συγκεντρωθούν τα στοιχεία από τη μονάδα στοιχείων επιβατών, πραγματοποιείται η ανάλυσή τους και αξιολογείται ο κίνδυνος που παρουσιάζουν οι επιβάτες. Η αξιολόγηση αυτή αφορά, σε σχέση με τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί από το εθνικό δίκαιο, τα άτομα που ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο ενδελεχούς έρευνας. Ωστόσο, οι αρμόδιες αρχές, όπως και οι μονάδες στοιχείων επιβατών, δεν πρέπει να λάβουν μέτρα επιβολής του νόμου έναντι κάποιου ταξιδιώτη με βάση αποκλειστικά και μόνο τη δικαιολογία ότι τα δεδομένα PNR αποτέλεσαν αντικείμενο αυτοματοποιημένης επεξεργασίας από την μονάδα στοιχείων επιβατών ή από τις αρμόδιες αρχές. Οι αρχές αυτές, που είναι εξουσιοδοτημένες να επεξεργάζονται τα δεδομένα PNR, ορίζονται από τα κράτη μεμονωμένα. Αποτελούνται μόνο από μέλη των

εθνικών υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένα με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος». Λόγω της θέσης σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας, η Επιτροπή, αξιολογώντας τις πιθανές επιπτώσεις, προετοιμάζει ήδη πρόταση για την έκδοση Οδηγίας που θα ρυθμίζει το θέμα αυτό. Τέλος, έχει ήδη αναπτυχθεί από τους περισσότερους αερομεταφορείς ένα σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών ενώ παράλληλα ο ICAO εξέδωσε μία σειρά εγκυκλίων που απευθύνονται στις κυβερνήσεις και αφορούν την ανταλλαγή δεδομένων PNR. Ανάλογες συμφωνίες έχουν υπογραφεί με τον Καναδά και την Αυστραλία.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η ΕΕ έθεσε κάποιες γενικές αρχές, η εφαρμογή των οποίων θα πρέπει να εξασφαλίζεται σε περίπτωση διαβουλεύσεων σε τυχόν μελλοντικές συμφωνίες, προκειμένου τα σχετικά θέματα να αντιμετωπίζονται βάσει σαφών και ενιαίων κανόνων. Ειδικότερα, οι κανόνες αυτοί συνίστανται στα εξής:

1. Προστασία των προσωπικών δεδομένων, με σκοπό την προάσπιση των δικαιωμάτων των επιβατών:

(α) Τα δεδομένα PNR θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με αποκλειστικό σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των σοβαρών μορφών διεθνικού εγκλήματος.

(β) Οι κατηγορίες δεδομένων PNR που ανταλλάσσονται θα πρέπει να περιορίζονται σε αυτές που είναι αναγκαίες για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού και να απαριθμούνται με σαφήνεια στη συμφωνία.

(γ) Οι επιβάτες θα πρέπει να λαμβάνουν γνώση για την ανταλλαγή δεδομένων PNR που τους αφορούν, να έχουν το δικαίωμα να εξετάζουν τα δεδομένα αυτά, καθώς και δικαίωμα παροχής έννομης προστασίας. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η διασφάλιση του πλήρους σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, καθώς και η αποκατάσταση οποιασδήποτε παραβίασής της.

(δ) Οι αποφάσεις που έχουν αρνητικές συνέπειες για τους επιβάτες δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να στηρίζονται σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων PNR. Η παρέμβαση

ανθρώπου πρέπει να είναι υποχρεωτική προτού απαγορευθεί σε έναν ταξιδιώτη να επιβιβασθεί σε αεροσκάφος. Με τη ρύθμιση αυτή επιδιώκεται η αποτροπή της διακριτικής μεταχείρισης με κριτήριο ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (πρακτική γνώση ως «profiling»).

(ε) Οι τρίτες χώρες πρέπει να εγγυώνται υψηλό επίπεδο ασφάλειας των δεδομένων, καθώς και την αποτελεσματική ανεξάρτητη επιτήρηση των αρχών που χρησιμοποιούν δεδομένα PNR.

(στ) Τα δεδομένα PNR δεν επιτρέπεται να αποθηκεύονται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από αυτό που απαιτείται για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των σοβαρών μορφών διεθνικού εγκλήματος, οι δε τρίτες χώρες θα πρέπει να περιστέλλουν σταδιακά κατά την περίοδο διατήρησης των δεδομένων τον αριθμό των προσώπων που έχουν πρόσβαση σε αυτά.

(ζ) Τα δεδομένα PNR επιτρέπεται να τίθενται από τις τρίτες χώρες στη διάθεση άλλων χωρών (περαιτέρω διαβίβαση), μόνον εφόσον οι χώρες αυτές συμμορφώνονται με τα πρότυπα που καθορίζονται στη συμφωνία για τα PNR που έχει συναφθεί μεταξύ της ΕΕ και της εκάστοτε τρίτης χώρας. Η περαιτέρω διαβίβαση επιτρέπεται μόνο κατά περίπτωση.

2. Καθεστώς διαβίβασης των δεδομένων PNR, με σκοπό να παρέχεται ασφάλεια δικαίου στους αερομεταφορείς και να περιορίζονται οι σχετικές δαπάνες σε αποδεκτό επίπεδο. Ειδικότερα, η διαβίβαση των δεδομένων PNR θα πρέπει να γίνεται με χρήση του συστήματος της «προώθησης», ο δε αριθμός των διαβιβάσεων δεδομένων πριν από κάθε πτήση πρέπει να είναι περιορισμένος και όχι δυσανάλογος.

3. Πρότυπα για την παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής της συμφωνίας PNR, π.χ. σχετικά με την αναθεώρηση, την παρακολούθηση και την αποτελεσματική επίλυση διαφορών.

4. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζεται η αμοιβαιότητα. Οι πληροφορίες σχετικά με την τρομοκρατία και τις σοβαρές μορφές διεθνικού εγκλήματος οι οποίες προκύπτουν από την ανάλυση δεδομένων PNR από τρίτες χώρες θα πρέπει να τίθενται στην διάθεση της Ευρωπαϊκής, της EURO-

JUST και των κρατών μελών της ΕΕ.

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την ανταλλαγή δεδομένων PNR με τρίτες χώρες τα στοιχεία που συλλέγονται με αυτόν τον τρόπο «δεν μπορούν να διατηρηθούν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο απ' όση είναι απαραίτητο». Η διάρκεια της χρονικής αυτής περιόδου εξαρτάται από μία σειρά παραγόντων: την απειλή που αντιμετωπίζει η χώρα υποδοχής, την χρήση των στοιχείων και τις συνθήκες υπό τις οποίες έχουν αυτά αποθηκευτεί και είναι προσβάσιμα. Είναι αυτονόητο ότι, καθώς οι παράγοντες αυτοί διαφέρουν από χώρα σε χώρα, ανάλογα θα διαφέρει και ο χρόνος διατήρησης των στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση, η έννοια αυτή πρέπει να ερμηνεύεται με ευρύτητα.

Οι αρχές που θα λαμβάνουν γνώση των δεδομένων θα τα «φιλτράρουν» και δεν θα χρησιμοποιούν ευαίσθητα στοιχεία που τυχόν θα περιλαμβάνονται σε αυτά. «Ευαίσθητα» δεδομένα είναι συνήθως αυτά που παρέχουν πληροφορίες για τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή του ατόμου, τις πολιτικές πεποιθήσεις, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές τοποθετήσεις, τυχόν συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, την κατάσταση της υγείας ή τις σεξουαλικές προτιμήσεις. Βεβαίως στην πράξη η συλλογή τέτοιου είδους στοιχείων δεν είναι συνήθης, εκτός εάν αφορά περιπτώσεις που τα στοιχεία αυτά ζητούνται από τον αερομεταφορέα προκειμένου να παρασχεθούν ειδικές υπηρεσίες στους επιβάτες (π.χ. ιατρική φροντίδα, εγκαταστάσεις για ΑΜΕΑ κ.λ.π.).

Γενικότερα, οι βασικές αρχές που οι τρίτες χώρες θα πρέπει να εφαρμόζουν για την διασφάλιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων συνοψίζονται στα εξής: περιορισμός στην χρήση των στοιχείων (πρέπει να αναφέρεται ρητά και με σαφήνεια στην συμφωνία), περιορισμός της χρήσης στον σκοπό για τον οποίο συλλέγονται τα στοιχεία, περιορισμός της χρήσης όταν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα, διασφάλιση ότι η πρόσβαση στα δεδομένα δεν θα γίνεται καταχρηστικά ή για μη νόμιμους σκοπούς, επίβλεψη των φορέων που χρησιμοποιούν τα δεδομένα από μία δημόσια αρχή, υποχρέωση ενημέρωσης των επιβατών για το σκοπό καταχώρησης και

χρήσης των προσωπικών δεδομένων τους (διαφάνεια) με δυνατότητα πρόσβασης και των ιδίων στα στοιχεία αυτά, δικαίωμα προσφυγής των επιβατών σε περίπτωση παραβίασης του ιδιωτικού απορρήτου, ανθρώπινη παρέμβαση και όχι αποκλειστικά ηλεκτρονική επεξεργασία των δεδομένων, περιορισμένη χρονική διάρκεια διατήρησης των δεδομένων και ανταλλαγή των στοιχείων μόνο για τους σκοπούς που καλύπτει η εκάστοτε συμφωνία και με βάση συγκεκριμένη υπόθεση.

Παραδείγματα πληροφοριών που μπορούν να αντληθούν από την ανάλυση δεδομένων PNR κατά την διαλεύκανση διασυνοριακών εγκλημάτων: (α) *παιδικό trafficking* (η ανάλυση αποκάλυψε ότι τρία ασυνόδευτα παιδιά ταξίδευαν από ένα κράτος μέλος προς μία τρίτη χώρα χωρίς καμία ένδειξη για το ποιος θα περίμενε να τα παραλάβει κατά την άφιξή τους. Μετά την αναχώρηση, και αφού ειδοποιήθηκαν σχετικά από τις αρχές ασφαλείας του κράτους μέλους, οι αρμόδιες αρχές της τρίτης χώρας συνέλαβαν το άτομο που εμφανίστηκε για να παραλάβει τα παιδιά: επρόκειτο για έναν δράστη σεξουαλικών

εγκλημάτων, γνωστό στο κράτος μέλος), (β) *απάτη πιστωτικών καρτών* (κάποιοι επιβάτες ταξίδεψαν σε ένα κράτος μέλος με εισιτήρια που αγοράστηκαν μέσω κλαπέισας πιστωτικής κάρτας. Η έρευνα έδειξε ότι μία ομάδα κακοποιών χρησιμοποίησε τις κάρτες αυτές για να αγοράσει εισιτήρια, τα οποία στην συνέχεια πωλούσε μέσω ενός απομακρυσμένου call center. Τα δεδομένα PNR ήταν αυτά που οδήγησαν τους ταξιδιώτες στις πιστωτικές κάρτες και τους πωλητές τους) και (γ) *διακίνηση ναρκωτικών* (σύμφωνα με πληροφορία που έλαβαν οι αρμόδιες αρχές ενός κράτους μέλους, ένας άντρας φερόταν αναμειγμένος σε εμπόριο ναρκωτικών από τρίτη χώρα, χωρίς οι τελωνειακοί να βρίσκουν τίποτε εναντίον του κατά την άφιξή του στην ΕΕ. Η ανάλυση των PNR έδειξε ότι πάντοτε ταξίδευε με συνεργό. Η έρευνα που έγινε στον συνεργό του αποκάλυψε τεράστιες ποσότητες ναρκωτικών).

Ελευθερία Σιστάκου
Δικηγόρος, Επιστ. Συνεργάτης ΚΔΕΟΔ,
Στέλεχος ΜοΠαΔιΣ

Διημερίδα με θέμα: «Σύγχρονα ζητήματα ενοχικού δικαίου στην εθνική και την ευρωπαϊκή τους διάσταση»

Την 15 και 16 Οκτωβρίου 2010 πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του ΚΔΕΟΔ διημερίδα με θέμα: «Σύγχρονα ζητήματα ενοχικού δικαίου στην εθνική και την ευρωπαϊκή τους διάσταση» με τιμητική αναφορά στο επιστημονικό έργο του Ομότιμου Καθηγητή Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ. Μαριάννου Καράση. Χαιρετισμό απηύθυναν ο Καθηγητής Ποινικού Δικαίου και Πρόεδρος Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ., κ. Ν. Μπιτζιλέκης, η Καθηγήτρια Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ. και Διευθύντρια του ΚΔΕΟΔ κ. Ε. Κουτούπα-Ρεγκάκου, ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης κ. Μ. Λαμτζίδης και ο Γραμματέας του ΚΔΕΟΔ, Δρ. Γ. Τράντας. Προσκεκλημένοι ομιλητές ήταν οι: κ. Ε. Αλεξανδρίδου, Ομότιμη Καθηγήτρια Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ., ο κ. Γ. Αρχανιωτάκης, Καθηγητής Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ., ο κ. Α. Βαλούδης, Επίκ. Καθηγητής Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ., ο κ.

Φ. Δωρής, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών, ο κ. Ι. Καράκωστας, Καθηγητής Τμήματος Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών, ο κ. Μ. Καράσης, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ., ο κ. Π. Κορνηλάκης, Καθηγητής Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ., ο κ. Π. Λαδάς, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ., η κ. Κ. Παντελίδου, Καθηγήτρια Τμήματος Νομικής Δ.Π.Θ., ο κ. Α. Πουλιάδης, Καθηγητής Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ., ενώ παρέμβαση έκαναν η κ. Α. Κοτζάμπαση, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ. και ο κ. Σ. Κουμάνης, Λέκτορας Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ.. Την συζήτηση συντόνισαν ο κ. Α. Γεωργιάδης, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος της Ακαδημίας Αθηνών και ο κ. Μ. Σταθόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Νομικής του Εθνικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Νέοι θεσμοί στην εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Η εξέλιξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης έχει αναδείξει αδυναμίες αναφορικά με τον τρόπο που τα θεσμικά όργανα και οι ιθύνοντες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύνανται να αντιμετωπίσουν ανάλογης μορφής κρίσεις. Το πρώτο που μπορεί κανείς να διαπιστώσει είναι ότι δεν μπορούμε να εμπιστευτούμε τους ευρωπαϊκούς θεσμούς σε απόλυτο βαθμό, λόγω της αποδεδειγμένης αδυναμίας τους να προβλέψουν και να ελέγξουν την παγκόσμια κρίση. Η αδυναμία αυτή αποτυπώνεται με χαρακτηριστικό τρόπο στην περίπτωση της Ελλάδας και της κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα μας. Σε απάντηση των αδυναμιών παρατηρείται μια συνεχιζόμενη συζήτηση στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με θέματα που αφορούν στο οικονομικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα. Η ανωτέρω συζήτηση έχει οδηγήσει στην υιοθέτηση του Κανονισμού 407/2010, που θεσπίζει όρους και διαδικασίες, σύμφωνα με τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί χρηματοδοτική ενίσχυση της Ένωσης σε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ, που αντιμετωπίζει ή διατρέχει μεγάλο κίνδυνο να αντιμετωπίσει σοβαρή οικονομική ή δημοσιονομική διαταραχή, οφειλόμενη σε έκτακτες περιστάσεις που εκφεύγουν από τον έλεγχό του.

Σε συνέχεια της ανωτέρω νομοθετικής εξέλιξης, στις 7 Σεπτεμβρίου 2010, κατά την σύνοδο του Συμβουλίου Ecofin, οι Υπουργοί Οικονομικών της ΕΕ υποστήριξαν την σύσταση τεσσάρων νέων ευρωπαϊκών εποπτικών οργάνων προκειμένου να μην επαναληφθεί η πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση. Στις 2 Σεπτεμβρίου επετεύχθη προσωρινή συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στο πλαίσιο της ανωτέρω μεταρρύθμισης οι Υπουργοί Οικονομικών αποφάσισαν ότι είναι απαραίτητο να ιδρυθούν και να συσταθούν νέοι φορείς και καινοτόμοι θεσμοί, προσανατολισμένοι στην εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ως εκ τούτου θα συσταθεί ένα Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου, με έδρα την Φραγκφούρτη, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο εσωτερικό της Ένωσης.

Σε περίπτωση που προκύπτουν καταστάσεις υψηλού συστημικού κινδύνου με πιθανές επικίνδυνες συνέπειες για το σύνολο της αγοράς, το εν λόγω Συμβούλιο θα εκδίδει προειδοποιήσεις και συστάσεις για ανάληψη δράσης και θα παρακολουθεί την εφαρμογή τους. Τα πρώτα πέντε χρόνια, καθήκοντα Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου θα ασκεί ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ενώ η κατάσταση θα επανεξεταστεί μετά από τρία χρόνια. Επιπλέον θα δημιουργηθούν τρεις εποπτικές αρχές, μία για τον τραπεζικό τομέα, μία για τον τομέα των κινητών αξιών και μία για τον τομέα των ασφαλίσεων, με αντίστοιχες έδρες στο Λονδίνο, το Παρίσι και την Φραγκφούρτη. Οι αρχές αυτές θα αντικαταστήσουν τις υπάρχουσες επιτροπές εποπτείας, οι οποίες είχαν μόνον συμβουλευτικό ρόλο. Σε συνεργασία με το δίκτυο εθνικών εποπτών, οι νέες αρχές θα επιφορτιστούν, μεταξύ άλλων, με την θέσπιση κοινών προτύπων, καθώς επίσης και τη συμβολή στη δημιουργία κοινής εποπτικής νοοτροπίας. Η καθημερινή εποπτεία των διαφόρων οργανισμών θα παραμείνει στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Η μεταρρύθμιση αυτή, η οποία αποτελεί μία από τις προτεραιότητες της Βελγικής Προεδρίας, αναμένεται να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την επόμενη σύνοδο ολομέλειας και στην συνέχεια στο πλαίσιο μιας τυπικής διαδικασίας θα εγκριθεί από το Συμβούλιο. Σύμφωνα με τις προβλέψεις των ιθυνόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το νέο Συμβούλιο και οι τρεις εποπτικές αρχές αναμένεται να λειτουργήσουν από την 1η Ιανουαρίου 2011.

*Παναγιώτης Αργαλιάς
Δικηγόρος-Οικονομολόγος,
Επιστ. Συνεργάτης ΚΔΕΟΔ*

ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΔΔΑ

● Υπόθεση Oyal κατά Τουρκίας (Προσφυγή No 4864/05) απόφαση της 23ης Μαρτίου 2010

Ο προσφεύγων μολύνθηκε με τον ιό HIV, όταν υποβλήθηκε σε μετάγγιση αίματος λόγω της πρόωρης γέννησής του. Ο κ. Oyal από κοινού με τους γονείς του προσέφυγε κατά του αιμοδότη, καθώς και του Υπουργείου Υγείας της Τουρκίας αιτούμενος αποζημίωση για την μετάδοση του ιού. Τα τουρκικά δικαστήρια καταδίκασαν τον αιμοδότη για την παροχή μολυσμένου αίματος, καθώς και το Υπουργείο Υγείας για την αμέλεια που επέδειξε το προσωπικό του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Οι τουρκικές δικαστικές αρχές διαπίστωσαν ότι οι υγειονομικές υπηρεσίες δεν διεξήγαγαν τα τεστ ανίχνευσης για τον HIV κατά το χρόνο μετάδοσης του ιού στον προσφεύγοντα, αφενός, λόγω του υψηλού κόστους των εξετάσεων και, αφετέρου, διότι δεν υφίστατο νομική υποχρέωση των αιμοδοτών να παρέχουν πριν την αιμοδοσία πληροφορίες για την σεξουαλική τους δραστηριότητα. Βάσει όλων των ανωτέρω τα εθνικά δικαστήρια επιδίκασαν στον προσφεύγοντα και την οικογένειά του αποζημίωση για ηθική βλάβη, καθώς και επιπλέον υλική αποζημίωση. Παρόλα αυτά, με τις ίδιες δικαστικές αποφάσεις διατάχθηκε η αφαίρεση από τον προσφεύγοντα της ειδικής κάρτας («πράσινη κάρτα») για την παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, η οποία χορηγείται σε άτομα με ελάχιστο εισόδημα. Ως εκ τούτου, ο προσφεύγων και η οικογένειά του έπρεπε, πλέον, να καταβάλουν το ποσό των 6.800 ευρώ μηνιαίως για την κάλυψη των απαραίτητων ιατρικών εξόδων. Το ΕΔΔΑ διαπίστωσε ότι με τον τρόπο αυτό καθίσταται αδύνατη η κάλυψη των ιατροφαρμακευτικών αναγκών του προσφεύγοντος, οι οποίες λόγω του είδους και της φύσης της ασθένειας από την οποία πάσχει, είναι αδιάλειπτες και συνεχείς. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο του Στρασβούργου έκρινε ότι η αποζημίωση του κ. Oyal, όπως αυτή διαμορφώθηκε με τις αποφάσεις των τουρκικών δικαστηρίων, απέχει πολύ από την θετική υποχρέωση για προστασία της ζωής, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 2 ΕΣΔΑ. Καταλληλότερο μέσο αποκατάστασης, σύμφωνα άλλωστε και με το επίπεδο προστασίας που τάσσει το εν λόγω άρθρο, θα ήταν, κατά το σκεπτικό του Δικαστηρίου, εκτός από την καταβολή αποζημίωσης λόγω ηθικής βλάβης και η εξασφάλιση από τις τουρκικές υγειονομικές αρχές της δια βίου

περίθαλψης και φαρμακευτικής κάλυψης του προσφεύγοντος ως ασθενούς του ιού HIV. Συνεπώς, το ΕΔΔΑ διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 2 ΕΣΔΑ και επιδίκασε, εκτός της υλικής αποζημίωσης και της αποκατάστασης της ηθικής βλάβης, και την εξασφάλιση ελεύθερης, πλήρους και εφ' όρου ζωής ιατροφαρμακευτικής κάλυψης για τον προσφεύγοντα.

* * *

● Υπόθεση Kozak κατά Πολωνίας (Προσφυγή No 13102/02), απόφαση της 2ας Μαρτίου 2010

Ο προσφεύγων μετά τον θάνατο του ομόφυλου συντρόφου του στράφηκε δικαστικά κατά δήμου της Πολωνίας, προκειμένου να του αναγνωρισθεί το δικαίωμα να συνεχίσει στο όνομα του τη μισθωτική σύμβαση οικίας με προνομιακούς όρους, την οποία είχε συνάψει ο αποθανών σύντροφος του με τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες. Τα πολωνικά δικαστήρια απέρριψαν το αίτημα του προσφεύγοντος υποστηρίζοντας ότι ο τελευταίος είχε εγκαταλείψει το επίμαχο διαμέρισμα και είχε σταματήσει την καταβολή ενοικίου πριν από το θάνατο του συντρόφου του. Σε κάθε περίπτωση, όπως υποστήριξαν τα εθνικά δικαστήρια, δεν πληρούνταν, εν προκειμένω, η προϋπόθεση της ύπαρξης μίας de facto συζυγικής σχέσης, η οποία βάσει του πολωνικού δικαίου υφίσταται μόνον μεταξύ ατόμων διαφορετικού φύλου. Το ΕΔΔΑ διαπίστωσε ότι τα επιληφθέντα πολωνικά δικαστήρια επικεντρώθηκαν σχεδόν αποκλειστικά κατά την αξιολόγηση της υπόθεσης στο ζήτημα της ομόφυλης φύσης της σχέσης του προσφεύγοντος με τον αποθανόντα σύντροφο του. Το Δικαστήριο αναγνώρισε το δικαιολογημένο συμφέρον του συμβαλλόμενου κράτους για την προστασία της παραδοσιακής δομής της οικογένειας. Επισήμανε, παρόλα αυτά, ότι οι εθνικές αρχές θα πρέπει, παράλληλα, να λαμβάνουν υπόψη τους και τις όποιες κοινωνικές εξελίξεις, δηλαδή ότι, πλέον, υφίστανται πολλαπλά και εναλλακτικά μοντέλα οικογενειακής ή συντροφικής συμβίωσης. Το Δικαστήριο έκρινε, τελικά, ότι μία καθολική εξαίρεση του ομόφυλου συντρόφου από τη δυνατότητα διαδοχής στη μισθωτική σύμβαση, που συνήψε ο αποθανών σύντροφος του, αποτελεί παραβίαση του άρθρου 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 8 ΕΣΔΑ, δεδομένου του μικρού περιθωρίου διακριτικής εκτίμησης, το οποίο

διατηρεί το συμβαλλόμενο κράτος σε περιπτώσεις διαφορετικής μεταχείρισης λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού.

* * *

• **Υπόθεση Δημόπουλος κ.ά. κατά Τουρκίας (Προσφυγή Νο 46113/99), απόφαση της 1ης Μαρτίου 2010**

Οι προσφεύγοντες, όλοι Ελληνοκύπριοι, επικαλούνται, μεταξύ άλλων ότι αποστερήθηκαν των ακίνητων περιουσιακών τους στοιχείων, καθώς και της πρόσβασης στις οικίες τους, οι οποίες βρίσκονται στο βόρειο τμήμα της Κύπρου, ως αποτέλεσμα της τουρκικής εισβολής και κατοχής στο νησί από το 1974 έως και σήμερα. Οι τουρκικές αρχές υποστήριξαν ότι οι προσφεύγοντες δεν έχουν εξαντλήσει όλα τα διαθέσιμα εθνικά μέσα (άρθρο 35 ΕΣΔΑ) και, ιδιαίτερα, όσα προβλέπονται στο Ν. 67/2005. Ο ανωτέρω νόμος εισήχθη από τη λεγόμενη «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου» ως απάντηση στην απόφαση του ΕΔΔΑ επί της υπόθεσης Ξενίδης-Αρέστης κατά Τουρκίας. Το Δικαστήριο αξίωσε από την Τουρκία με το διατακτικό της εν λόγω απόφασης την εισαγωγή των κατάλληλων μέσων και διαδικασιών, προκειμένου να αποκατασταθούν οι παραβιάσεις του δικαιώματος ιδιοκτησίας στο τμήμα της βόρειας Κύπρου, το οποίο τελεί υπό κατοχή. Ως συνέπεια, ιδρύθηκε το Σώμα Ακίνητης Περιουσίας (Immovable Property Commission - IPC) με αρμοδιότητες την αποκατάσταση, την αποζημίωση ή την ανταλλαγή των ακίνητων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία στερήθηκαν οι Ελληνοκύπριοι μετά την τουρκική εισβολή. Οι αιτούντες ενώπιον του ανωτέρω σώματος καλούνταν να παρουσιάσουν τίτλους ιδιοκτησίας ή ανάλογα έγγραφα, που να αποδεικνύουν τα επικαλούμενα δικαιώματά τους. Το ΕΔΔΑ κατά την αξιολόγηση της παρούσας υπόθεσης απέρριψε το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι η απαίτηση για την εξάντληση των εσωτερικών διαθέσιμων μέσων παρέχει στην προκειμένη περίπτωση νομιμοποίηση σε ένα καθεστώς παράνομης κατοχής. Άρα, το ΕΔΔΑ κατέληξε ότι η προσφυγή ενώπιον του Σώματος Ακίνητης Περιουσίας της «Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου» πρέπει να θεωρείται ως εσωτερικό ένδικο μέσο και, συνεπώς, η εξάντληση του αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου.

Στην συνέχεια, το ΕΔΔΑ αξιολόγησε τα επιχειρήματα των διαδίκων σχετικά με την αποτελεσματικότητα

του διαθέσιμου εσωτερικού ενδίκου μέσου. Το Δικαστήριο επισήμανε ότι δεν βρίσκεται εντός του πεδίου των εξουσιών του ο εξαναγκασμός του συμβαλλόμενου κράτους, προκειμένου να προχωρήσει, σε κάθε περίπτωση, στην αυτούσια αποκατάσταση του θιγόμενου δικαιώματος. Συνεπώς, το Δικαστήριο κατέληξε ότι εναπόκειται στο συμβαλλόμενο κράτος να καθορίσει τον καταλληλότερο τρόπο αποκατάστασης στο πλαίσιο της προσφυγής για την παραβίαση του δικαιώματος ιδιοκτησίας. Επιπρόσθετα, αξιολογήθηκε από το Δικαστήριο το επίπεδο αμεροληψίας και ανεξαρτησίας του Σώματος Ακίνητης Περιουσίας. Συγκεκριμένα, έκρινε ότι η υποχρέωση των προσφευγόντων κατά την άσκηση του εσωτερικού ενδίκου μέσου να αποδείξουν πέραν λογικής αμφιβολίας την ιδιοκτησία τους επί των επίμαχων ακινήτων ή την ύπαρξη σχετικού τίτλου δεν οδήγησε στην απόρριψη αδικαιολόγητα μεγάλου αριθμού προσφυγών. Γενικά, το Δικαστήριο δεν διαπίστωσε ότι η διαδικασία ενώπιον του Σώματος Ακίνητης Περιουσίας ήταν υπερβολικά αργή, κοστοβόρα ή αποθαρρυντική λόγω της ύπαρξης υπερβολικών και αυστηρών διαδικαστικών προϋποθέσεων. Συνεπώς, το ΕΔΔΑ έκρινε ότι ο Ν. 67/2005 παρέχει ένα επαρκές και αποτελεσματικό πλαίσιο για την αποκατάσταση του θιγόμενου δικαιώματος ιδιοκτησίας των Ελληνοκυπρίων σε σχέση με τα ακίνητα περιουσιακά τους στοιχεία, τα οποία βρίσκονται στη βόρεια Κύπρο. Από την στιγμή που οι προσφεύγοντες δεν έκαναν χρήση του ανωτέρω εσωτερικού μηχανισμού, θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η προσφυγή τους ενώπιον του Δικαστηρίου για παραβίαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ.

ΕΝ ΟΛΙΓΟΙΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ NEWSLETTER ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ικάρων 1, 55102 Καλαμαριά - Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310-486900 FAX: 2310-476366
<http://www.cieel.gr> e-mail: kdeod@cieel.gr

Πρόεδρος Δ.Σ.: Καθηγητής Β. Σκουρής
Διευθύντρια: Καθηγήτρια Ευ. Κουτούπα-Ρεγκάκου
Γραμματέας: Δρ Γ. Τράντας

Υπεύθυνος σύνταξης: Α. Πετσέτας

Δημόσιες Συμβάσεις - Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

Δημόσιες Συμβάσεις- Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Δημόσιες Συμβάσεις – ΣΜΤ – Δίκαιο Κατασκευών – Κρατικές Ενισχύσεις – ΥΠΟΕ – Δημόσιο Δίκαιο Ανταγωνισμού – Απελευθέρωση Αγορών – Ενέργεια – Μεταφορές – Τηλέφωνο – Ταχυδρομικές υπηρεσίες – Δημοσιονομικό – Φορολογικό – Τελωνειακό Δίκαιο – Δίκαιο Περιβάλλοντος

- Άρθρα**
Γραμματική Μεταφράση
Προσωπική δικαστική προστασία σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων, προμηθειών και μελετών
Παναγιώτης Αργαλιάς
Η εσωμική συντήρηση μεταξύ ΕΚ/ΕΕ και GATT – ΠΟΕ
Ελένη Λευθεριμάτου
Ο ελληνικός υποδοχέας ενάντια του ΔΕΕ και του ΓΔΕΕ στον τομέα της γεωργίας
Ευρωπαϊκή ρητήρια
Πράσινη βιώσιμη για την προστασία των δασών
Σχόλια επί των αποφάσεων
- σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών
- απευθείας ανάθεση σύμβασης υλοποίησης
- αποκλεισμός καινοτομίας και μέθοδος αυτής από διαγωνισμό
- απευθείας ανάθεση υπηρεσιών διάθεσης ασφίτων
- ανάθεση σύμβασης χωρίς γνωστοποίηση
- διαδικασία με διαπραγμάτευση
- κριτήριο του ιδιαιτέρως επενδυτή
- διάθεση και αναδιάρθρωση προβλεπόμενων επικαρίσεων
- προσδιορισμός του δικαιούχου της ενίσχυσης με βάση ελληνική ή αμερικανική στοιχεία
- ανάκτηση περιττών κρατικών ενισχύσεων
- συμμετώχου του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για το περιβάλλον

1/2010

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΟΝΑΧΑ ΠΑΡΗΚΟΜΩΝ-ΘΕΣ ΔΙΩΤΩΝ ΔΙΩΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΧΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΧΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Δημόσιες Συμβάσεις- Κρατικές Ενισχύσεις & αγορά

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Δημόσιες Συμβάσεις – ΣΜΤ – Δίκαιο Κατασκευών – Κρατικές Ενισχύσεις – ΥΠΟΕ – Δημόσιο Δίκαιο Ανταγωνισμού – Απελευθέρωση Αγορών – Ενέργεια – Μεταφορές – Τηλέφωνο – Ταχυδρομικές υπηρεσίες – Δημοσιονομικό – Φορολογικό – Τελωνειακό Δίκαιο – Δίκαιο Περιβάλλοντος

- Άρθρα**
Μαρίλινα Βερβενιώτη
Η μεταβολή διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης δημοσίου έργου
Κατερίνα Σκουρή
Η απευθείας ανάθεση δημοσίων συμβάσεων
Έλσα Αλαριτίδου
Ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις
Γιάννης Παυλίδης
Η προστασία της εθνικής Δημοκρατίας της Κίνας στη Συμφωνία περί Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών: Η σημασία της πρωτοβουλίας του ΠΟΕ και το εκκενρωμένο σύστημα της διαπραγμάτευσης
Παναγιώτης Αργαλιάς
Η οικονομική και γεωμετρική ένωση και το μνημόνιο οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πολιτικής για την Ελλάδα
Ευρωπαϊκή ρητήρια
Αρχαϊκή Κούλη
Ευρωπαϊκές Μηχανισμός Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης
Σχόλια επί των αποφάσεων
- προεπιλεγμένη προσφορά
- έννοια της δημοσίας σύμβασης έργου
- σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών
- απευθείας ανάθεση πρόδοτων έργων
- μέθοδος αξιολόγησης προσφορών – επιμέρους κριτήρια
- κριτήριο του ιδιαιτέρως επενδυτή
- πρόσβαση των πράξεων ανάκτησης ενάντια των εθνικών δικαστηρίων
- έννοια συμμόρφου για τις απαιτήσεις κερματικής αντιστάσεως
- έννοια του «δασύου» και της «δασικής έντασης»

2/2010

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΟΝΑΧΑ ΠΑΡΗΚΟΜΩΝ-ΘΕΣ ΔΙΩΤΩΝ ΔΙΩΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΧΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΜΟΝΑΧΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κυκλοφόρησαν τα τεύχη 1/2010 και 2/2010 της νομικής επιθεώρησης ΔηΣΚΕ & αγορά, με πλούσια ύλη σε θεματικές του δημοσίου οικονομικού δικαίου.

Η ΔηΣΚΕ & αγορά κυκλοφορεί πλέον και σε ηλεκτρονική μορφή στην διεύθυνση: <http://www.diske.gr/>

ελληνική επιθεώρηση ευρωπαϊκού δικαίου

revue hellénique de droit européen

ελληνική επιθεώρηση ευρωπαϊκού δικαίου revue hellénique de droit européen

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ 1/2010 Τόμος 30 Ιανουάριος-Μάρτιος

- Άρθρα**
Β. Σκουρή
Η μεταρρύθμιση των Ευρωπαϊκών Συνθηκών και οι επιπτώσεις της στην κοινοτική δικαιοσύνη
Ε. Παράκη
Η προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ΕΣΔΑ μετά την Συνθήκη της Λισαβώνας
Ν. Ε. Ζευγούλης / Ι. Κόκορης
Πολιτική Ανταγωνισμού μετά την Συνθήκη της Λισαβώνας

Επισκόπηση Νομολογίας
- ΔΕΕ - ΓΔΕΕ (Δεκέμβριος 2009 - Φεβρουάριος 2010)
- ΕΔΔΑ (Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2009)

- Σχολιασμένη Νομολογία**
- Πλάνη ως προς τον χαρακτηρισμό ενός προσώπου ως παραγωγού
- Απαγόρευση διακρίσεων λόγω ηλικίας
- Έννοια του Δημοσίου για παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης
- Διακρίματα Τούρκων εργαζομένων στο πλαίσιο της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας
- ΚΕΠΠΑ και διεθνής ανταποδοτικότητα πολιτική
- Ορθολογικά σύμβολα
- Δικαιώματα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής
- Αποζημίωση επίβαση λόγω μεταβολής πτήσης

ελληνική επιθεώρηση ευρωπαϊκού δικαίου revue hellénique de droit européen

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ 2/2010 Τόμος 30 Ιανουάριος-Μάρτιος

- Άρθρα**
Χ. Σταμέλος
Τα κριματικά θεσμικά όργανα, ο Ήλιος Εκπρόσωπος της ΕΕ, η ΚΕΠΠΑ και η κοινή πολιτική άρνηση μετά την Συνθήκη της Λισαβώνας
Γ.Δ. Πανόπουλος
Η Συνθήκη της Λισαβώνας και το δικαίωμα εγκατάστασης
Τ. Παπαδοπούλου
Ο χώρος ελευθέρων, ασφαλείας και δικαιοσύνης στη Συνθήκη της Λισαβώνας
Γ. Παυλίδης
Πρόκληση και διαχείριση χρηματοοικονομικών κρίσεων σε επίπεδο ΕΕ

Επισκόπηση Νομολογίας
- ΔΕΕ - ΓΔΕΕ (Μάρτιος - Μάιος 2010)
- ΕΔΔΑ (Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2009)

- Σχολιασμένη Νομολογία**
- Η αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών ως όρος συμμετοχής σε κερδοφόρο διανομητό
- Επενδύσεις στον τομέα ανέγερσης κλιμακωτής στέγης σε άλλο κράτος μέλος
- Δικαίωμα υπαγόρευσης καταναλωτή στις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος
- Δικαιώματα εργαζομένων στις συμβάσεις μερικής απασχόλησης και ορισμένου χρόνου
- Τόπος εκπλήρωσης της παροχής σε πωλήσεις εξ αποστάσεως
- Αναγνώριση δικαιώματος και διαδικασίας προώθησης Κοινητήριου Πανεπιστημίου
- Δικαίωμα του δημογράφου και παρουσίαση έργου στο κανάλι
- Προστασία της ελευθέρως κίνησης
- Δικαίωμα σε δίκαιη δίση
- Προσωπική κράτηση για χρέος στο Δημόσιο
- Δικαίωμα επιλογής συνυπόρου υπεράσπισης
- Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων στην δημόσια διοίκηση

Η ΕΕΕυρΔ, που εκδίδεται από το ΚΔΕΟΔ και τον Δ.Σ.Θ., ιδρύθηκε το 1981. Εκδίδεται στα ελληνικά και η θεματική της αναφέρεται στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο, και ιδίως σε θέματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, διεθνούς οικονομικού δικαίου, δημοσίου διεθνούς δικαίου και ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Η θεματική των προσεχών τευχών της ΕΕΕυρΔ θα είναι αφιερωμένη στην Συνθήκη της Λισαβώνας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΔΕΟΔ

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ Κοινοτικά Κείμενα Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΟΝΑΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ Κοινοτικά Κείμενα

Β' ΕΚΔΟΣΗ
ανθεωρημένη & συμπληρωμένη

ΤΟΜΟΣ I

Επιμέρους κατηγορίες ενισχύσεων
Μέτρα για την χρηματοπιστωτική κρίση

Επιμέλεια
Ευτυχία Μουσαμλεζί
Αικατερίνη Δ. Σγουριδου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΟΝΑΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ Κοινοτικά Κείμενα

Β' ΕΚΔΟΣΗ
ανθεωρημένη & συμπληρωμένη

ΤΟΜΟΣ II

Διαδικασία
Διαρθρωτικά Ταμεία

Επιμέλεια
Ευτυχία Μουσαμλεζί
Αικατερίνη Δ. Σγουριδου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ

BIBLIOTHÈQUE DE DROIT ÉCONOMIQUE INTERNATIONAL ET EUROPÉEN
Direction: Ev. Koutoupa-Rengakos

BIBLIOTHÈQUE DE DROIT ÉCONOMIQUE INTERNATIONAL
ET EUROPÉEN
Direction: Ev. Koutoupa-Rengakos

1

GEORGIOS PANOPOULOS

UNE MÉTHODE DE DÉLIMITATION DU DOMAINE D'APPLICATION DU DROIT PRIVÉ COMMUNAUTAIRE

Étude de droit international privé

Avant-propos : Ev. Koutoupa-Rengakos

Préface : Horatia Muir-Watt

CENTRE DE DROIT ÉCONOMIQUE INTERNATIONAL ET EUROPÉEN THÉSSALONIQUE
ÉDITIONS ANT. N. SAKKOULAS - BRUYLANT ATHÈNES

Prix Levy-Ullman
de la Chancellerie des Universités de Paris

BIBLIOTHÈQUE DE DROIT ÉCONOMIQUE INTERNATIONAL
ET EUROPÉEN
Direction: Ev. Koutoupa-Rengakos

2

THÉODOROS GALANIS

DROIT DE LA CONCURRENCE ET RÉGULATION SECTORIELLE: L'EXEMPLE DES COMMUNICATIONS ÉLECTRONIQUES

Avant-propos: Ev. Koutoupa-Rengakos

CENTRE DE DROIT ÉCONOMIQUE INTERNATIONAL ET EUROPÉEN THÉSSALONIQUE
ÉDITIONS ANT. N. SAKKOULAS ATHÈNES
BRUYLANT BRUXELLES